

Buskerud og Vestfold Muslimske trossamfunn har skrevet et høringsvar på forslag til endringer i trossamfunnsloven. Vi anser det som nødvendig å gi grundige tilbakemeldinger på viktige områder som kjønnsbalanse i styringsorganer, medlemskap i tros- og livssynssamfunn, samt forslag til bedre samarbeid med myndighetene.

Kjønnsbalanse i styrende organer:

Kjønnsfordelingen i moskestyrer er ikke alltid lik, men både kvinner og menn har sentrale roller i moskeene. Rollene er fordelt gjennom medlemmene i moskeene, og flere av våre moskeer har komiteer med ungdom og kvinner. Hovedstyre er registrert i Brønnøysundregisteret. Generalforsamlinger og regelmessige valgprosesser er også en del av vårt organisasjonsliv. Generelt sett er det ingen hindringer for interesse og deltakelse fra begge kjønn, selv om det kan kreve ekstra motivasjon iblant.

Vi ønsker å uttrykke støtte til ideen om å inkludere begge kjønn i de styrende organene for trossamfunn, med noen mindre justeringer. Dette representerer etter vårt syn en konstruktiv tilnærming, da vi erkjenner viktigheten av å fremme kjønnsbalanse i ledesen av tros og livssynssamfunn. Vi mener at det er tilstrekkelig å oppfordre til at begge kjønn er representert i styrene, uten å tallfeste hvordan balansen bør være. Vi er forpliktet til å arbeide for å nå dette målet. Samtidig mener vi at det kan være problematisk å fastsette kvantitative krav for kjønnsbalanse.

Det kan være mange legitime årsaker til en ubalansert kjønnsfordeling. Mange trossamfunn arbeider aktivt for å motvirke kjønnsdiskriminering. Det ville være svært uheldig hvis prosentandeler skulle være avgjørende for tildeling av tilskudd til viktige aktører i samfunnet.

Prinsippet om likebehandling bør gjelde for alle typer styringsorganer, også utenfor tros og livssynssamfunn. Tros- og livssynssamfunn bør få lov til å utvikle seg naturlig. Mange av disse samfunnene er allerede bygget på demokratiske prinsipper og verktøy. Vedtektene står ikke i veien for kjønnsbalanse, og valgkomiteene arbeider med å spre informasjon slik at den når alle medlemmer. Generalforsamlinger støtter seg på demokratiske prinsipper, og vi mener det er avgjørende å respektere demokratiets rolle i denne prosessen.

Buskerud og Vestfold Muslimske trossamfunnet mener det er viktigere å jobbe med rammevilkårene for å forhindre diskriminering. Vi oppfordrer våre medlemsorganisasjoner til å finne de beste kandidatene uavhengig av kjønn, og vi er forpliktet til å fortsette å arbeide mot kjønnsdiskriminering i vårt samfunn.

Antallskrav

I dag er kravet for at et trossamfunn skal kunne søke om statlig tilskudd satt til 50 medlemmer. Dette mener vi er rimelig. Om det skal økes, bør ikke minsteantallet økes til mer enn 100 medlemmer. Det er mangel på moskétilbud i mindre tettsteder og kommuner i Norge, og krav om et høyere medlemsantall vil gjøre det vanskeligere å få på plass et tilbud. Flere trossamfunn kan forsvinne dersom minsteantallet blir høyere enn 100, og forhindre at troende i små byer og bygder får sine religiøse og sosiale behov ivaretatt. Trossamfunn tilbyr fellesskap og støtte, og kan være avgjørende for trivsel, integrering og inkludering - særlig for nyankomne til Norge. Ikke minst gjelder dette unge menn som ikke har familie, nettverk og inntekt i Norge. Et religiøst fellesskap kan motvirke rusmisbruk, psykisk uhelse og kriminalitet.

En av de konsekvensene vi ser av mangelen på moskeer i mindre kommuner, er at enkelte personer velger å flytte til større byer hvor de har større nærhet til moskeer. Norge har en målsetning om å opprettholde spredt bosetning, og færre moskeer vil gå på tvers av dette målet. Trossamfunn bidrar dessuten til å opprettholde mangfold og kulturell rikdom også i små lokalsamfunn.

Buskerud og Vestfold Muslimske Trossamfunnet foreslår en tidsfrist på minst 2 år før eventuelt nytt minsteantall trer i kraft slik at trossamfunn kan gjøre de nødvendige justeringer for å sikre sin overlevelse. Trossamfunn som har færre medlemmer enn 100 kan for eksempel vurdere muligheten for sammenslåing eller etablering av en paraplyorganisasjon.

Om lag-prinsippet

Vi ønsker å peke på en praktisk utfordring når det gjelder medlemskap i trossamfunn. Det er ofte unødvendig komplisert og ressurskrevende for enkeltpersoner å fastslå sitt medlemskap i ulike trossamfunn. Prosessen krever kontakt med Brønnøysundregistrene, som kan involvere tidkrevende telefonkøer, venting på informasjon via post og utfylling av utmeldingsskjemaer. Denne komplekse prosessen blir ytterligere vanskelig av personvernreglene i GDPR, som begrenser trossamfunnenes muligheter til å arbeide proaktivt med denne problematikken. Det er behov for et sentralt system, hvor bruker enkelt kan logge seg inn for å sjekke sitt medlemskap.

Klageprosessen bør ikke være avhengig av antall medlemmer som er involvert. Klagen bør være gjeldende inntil en mer brukervennlig statlig løsning er på plass. Vi oppfordrer til en mer tilgjengelig og brukervennlig løsning til medlemsregistrering, samt enklere måte for medlemmene å administrere sitt medlemskap på. Dette vil være stor fordel for alle parter.

Den nåværende situasjonen med dobbeltmedlemskap fører til betydelige økonomiske tap for både trossamfunn og medlemmer. Disse midlene kunne bli brukt mer effektivt for å styrke og forbedre de positive aktivitetene som trossamfunnene tilbyr.

Regnskap fra tros- og livssynssamfunn bestående av flere underenheter:

Buskerud og Vestfold Muslimske trossamfunnet mener at følgende forslag virker fornuftig:

«Ved forenklet regnskapsrapportering etter § 13 andre ledd tredje punktum skal regnskapsopplysningene for en underenhet være kontrollert av statsautorisert revisor når enheten i løpet av regnskapsåret har fått overført mer enn 300 000 kroner av tros eller livssynssamfunnets statstilskudd. Departementet kan fastsette hvilke kontrollhandlinger revisor skal utføre. Har underenhetens eget regnskap blitt revidert av statsautorisert revisor, kan revisjonsberetningen fremlegges i stedet for at det gjennomføres revisorkontroll i henhold til første punktum»

Samlet sett virker dette forslaget som en balansert tilnærming som tar hensyn til både behovet for kontroll og utfordringene frivillige organisasjoner kan møte når de dokumenterer bruken av statlige tilskudd. Det gir også en viss fleksibilitet som kan tilpasses ulike organisasjonsstrukturer og størrelser.

Dialog med tros- og livssynssamfunnene

Buskerud og Vestfold Trosamfunnet foreslår følgende tiltak for å fremme en inkluderende dialog og samarbeid mellom tros- og livssynssamfunnene og myndighetene. Disse tiltakene har som mål å styrke samfunnet og fremme åpenhet og toleranse:

- Etablere et rådgivende forum:
Vi anbefaler opprettelsen av et rådgivende forum hvor representanter fra paraplyorganisasjoner for tros- og livssynssamfunnene, myndighetene og andre relevante interessenter jevnlig kan samles. Dette forumet vil fungere som en plattform for å drøfte aktuelle temaer, dele synspunkter og arbeide sammen for å finne felles løsninger.
- Fremme økt transparens og informasjonsdeling: Vi oppfordrer myndighetene til aktivt å dele relevant informasjon med tros- og livssynssamfunnene, og vice versa. Dette innebærer å informere om endringer i lover og regler, tilgjengelige ressurser og fremheve beste praksis fra andre land.
- Inkludere tros- og livssynssamfunnene i politiske prosesser: Vi foreslår at representanter fra paraplyorganisasjoner for tros- og livssynssamfunnene blir invitert til å delta aktivt i politiske prosesser som omhandler religiøse og livssyns-spørsmål. Dette inkluderer utvidelse av deltakelse fra høringer til rådgivningsgrupper og konsultasjoner om lovgivning som berører tros- og livssynssamfunnene.
- Fremme felles verdier: Det er viktig å identifisere og fremheve felles verdier som deles av alle tros- og livssynssamfunn, som for eksempel verdien av fred, medfølelse og sosial rettferdighet. Dette vil bidra til å bygge broer og fremme en felles forståelse blant samfunnets mangfoldige tros- og livssynssamfunn.

Vi takker for muligheten til å komme med våre synspunkter i denne viktige høringsprosessen, og ser frem til en konstruktiv dialog videre.